

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4625/23
13.3.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., предузетника - власника ..., кога заступа пуномоћник Зоран Бељић, адвокат из Мионице, ул. Војводе Мишића бр. 9, против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Владислав Малетић, адвокат из Руме, ул. 27. Октобра бр. 37, ради исплате дуга, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Основног суда у Мионици П 248/22 од 05.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.03.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Мионици П 248/22 од 05.06.2023. године у ставу првом изреке, а жалба тужиоца **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Мионици П 248/22 од 05.06.2023. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 102.150,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П 248/22 од 05.06.2023. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати износ од 535.916,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2022. године, до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом

плати трошкове парничног поступка у износу од 140.850,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка. Трошкове другостепеног поступка одређено је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности. По ставу Апелационог суда нејасни су жалбени наводи тужиоца којима се указује да је председник првостепеног суда 14.3.2023. године донео решење којим је одбијен захтев за изузеће поступајућег судије а да је поступајући судија 18.04.2023. године донео решење о свом изузећу и истовремено одбацио захтев тужиоца за изузеће председника суда. Наиме, а како то произилази из стања у списима предмета одлучујући о захтеву тужиоца за изузеће поступајућег судије, решењем од 14.3.2023. године захтев је одбијен као неоснован с обзиром да разлози наведени у захтеву (одбијање предлога за графолошко вештачење) не представљају основ за изузеће из члана 67 ЗПП, након чега је правилном применом одредбе члана 70 ЗПП поступајући судија донео решење од 18.04.2023. године. С тим у вези, побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба поступка из члана 374 став 2 тачка 1 Закона о парничном поступку, на коју другостепени суд пази по службеној дужности.

Супротно жалбеним наводима тужиоца побијана пресуда није захваћена ни битном повредом поступка из члана 374 став 2 тачке 12 ЗПП, изрека првостепене пресуде је разумљива, непротивречи сама себи нити разлозима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама, те се правилност утврђеног чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац као предузетник ..., иначе дана 18.06.2021. године закључио уговор о купопродаји горива, којим су уговорени услови продаје горива за возаче на бензинским станицама продавца. Тужилац је... достављао спецификације за наточено гориво на његовим бензинским станицама, које рачуне је наведено привредно друштво било дужно да плаћа у року од 15 дана од дана издавања рачуна.

Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, у периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године тужилац је на име... издао седам рачуна за испоручено гориво на укупан износ од 689.447,95 динара. Од укупног износа дуга је током наведеног периода код тужиоца евидентирано шест појединачних уплата на укупан износ од 153.532,12 динара, па је остао је дуг по издатим рачунима у износу од 535.915,83 динара.

Полазећи од потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд

је правилно оценио да у конкретном случају нема места примени одредбе члана 17 став 1 и 262 став 1 Закона о облигационим односима, те је правилно оценио неоснованим тужбени захтев тужиоца. Наиме, у конкретном случају тужилац је у корист своје предузетничке радње уговором закљученим са ... био у пословној сарадњи са наведеним друштвом, а из које пословне сарадње је проистекло дуговање наведеног привредног друштва према предузетничкој радњи тужиоца и за које дуговање је тужилац издавао рачуне на име ..., због чега је првостепени суд правилно закључио да тужени није пасивно легитимисан по захтеву тужиоца за исплату потраживаног дуга.

По правилном закључку првостепеног суда, како законски заступник и оснивач привредног друштва не одговарају за обавезе привредног друштва осим до висине неуплаћеног оснивачког удела, то је тужилац био дужан да докаже да је тужени неким правним актом или послом преузео обавезе које Привредно друштво ... има према тужиоцу.

По ставу другостепеног суда неосновани су жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд решењем суда П 248/22 од 18.04.2023. године дозволио враћање у пређашње стање и поред пропуштања рока за подношење предлога, чиме се заправо указује да је побијана одлука захваћена битном повредом поступка из члана 374 став 1 у вези члана члана 110 став 2. и члана 113 Закона о парничном поступку.

Наиме, према стању у списима предмета, тужба са поуком о последицама не достављања одговора на тужбу сходно члану 350 Закона о парничном поступку, достављена је туженом 07.11.2022. године. Предлог за враћање у пређашње стање тужени је доставио 16.12.2022. године, наводећи да због болести, велике температуре која је трајала до 15.12.2022. године није био у могућности да благовремено достави одговор на тужбу, при чему је тужени уједно и доставио одговор на тужбу са истим датумом 16.12.2022. године којим је оспорио тужбени захтев. Првостепени суд је 19.12.2022. године заказао припремно рочиште за 02.02.2023. године и тужени поново доставља одговор на тужбу са датумом 23.01.2023. године. Одлучујући о предлогу за враћање у пређашње стање, првостепени суд је сходно одредби члана 113 став 4 ЗПП заказао рочиште ради правилног утврђивања чињеница, саслушао је туженог, након чега је донео решење којим дозвољава враћање у пређашње стање, а одговор на тужбу туженог сматра благовременим. Враћање у пређашње стање је институт у поступку који омогућава странкама да предузму пропуштenu радњу уколико је до пропуштања дошло услед оправданих разлога. Када је тужени из здравствених разлога пропустио рок за достављање одговора на тужбу, рок за подношење предлога за повраћај у пређашње стање због пропуштеног рока за достављање одговора, не тече од дана пријема тужбе, односно по протоку рока из члана 297 ЗПП, већ се предлог за враћање у пређашње стање мора поднети у року од 8 дана, рачунајући од дана када је престао разлог који је проузроковао пропуштање, а ако је странка касније сазнала за пропуштање, од дана када је за то сазнала а како то произилази из одредбе члана 110 став 2. ЗПП а све у оквиру објективног рока од 60 дана како је то прописано ставом 3. истог члана. По ставу другостепеног суда, супротно жалбеним наводима тужиоца, тужени је у роковима предвиђеним одредбом члана 110 став 2 и 3 ЗПП поднео предлог за враћање у пређашње стање, те је применом члана 109. ЗПП, првостепени суд правилно усвојио наведени предлог, јер је правилно након саслушања туженог сматрао

да болест туженог, висока температура је била оправдани разлог због ког тужени није доставио одговор на тужбу у законом прописаном року од 30 дана.

Како је првостепени суд правилно усвојио предлог туженог за враћање у пређашње стање, то не стоје жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд био у обавези да у побијаној пресуди да и разлоге због чега у конкретном случају није донета пресуда због пропуштања

Правилном применом материјалног права о чему другостепени суд води рачуна по службеној дужности, правилно је првостепени суд закључио да тужени није пасивно легитимисан по захтеву тужиоца за исплату потраживаног дуга. Наиме, пасивна легитимација, као један од облика стварне легитимације, представља материјално-правни однос странке према предмету спора, тако да пасивну легитимацију у једном спору има лице које је учесник материјално-правног односа, из чега произилази да је приговор недостатка пасивне легитимације, као и приговор недостатка активне легитимације, материјално –правни приговор, који утиче на основаност тужбеног захтева.

Стога су у парници стварно легитимисани као учесници субјекти материјално-правног односа из кога је парница настала. То значи да је тужилац активно легитимисан када из материјално-правног односа из кога је настао спор произилази његово право да захтева утврђење неког права, извршење чинидбе или трпљење, а тужени је пасивно легитимисан када из истог односа произилази његова обавеза да трпи или изврши оно што тужилац има право захтевати. Како тужени није уговорна страна ни универзални сукцесор Привредног друштва ..., те како је предметно потраживање проистекло по основу пословне сарадње тужиоца као предузетника и Привредног друштва ... те како тужени није субјект материјално-правног односа из кога је парница настала то тужени није пасивно легитимисана у овој правној ствари, односно на туженом не лежи обавеза која одговара тужиочевом праву. Будући да је приговор пасивне легитимације материјално-правни приговор, у ситуацији да не постоји пасивна легитимација, тужбени захтев се одбија као неоснован а како је то правилно првостепени суд закључио.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Првостепени суд је погрешно применио материјално право, а о чему другостепени суд води рачуна по службеној дужности, када је у својој одлуци о трошковима парничног поступка садржаној у ставу другом изреке побијане одлуке, туженом признао и право на увећање трошкова услуга адвоката за 20% на име ПДВ-а

Наиме, на основу одредаба Закона о адвокатури (Сл. Гласник РС 31/12, 24/12 одлука УС), Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (Сл. Гласник РС 43/23), Закона о порезу на додату вредност (Сл. Гласник РС 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018) произилази да основицу за обрачунавање ПДВ-а за промет адвокатских услуга чини износ накнаде који обвезник ПДВ-а-адвокат прима или треба да прими за предметни промет од примаоца услуге или неког трећег (на пример лица која је ангажовало адвоката да заступа интересе окривљеног у кривичном поступку) у коју

није укључен ПДВ. У основицу за обрачунавање ПДВ-а, урачунавају се и сви трошкови које обвезник ПДВ-а, адвокат зарачунава примаоцу услуге као што су на пример трошкови који настану у вези са вођењем поступка пред судом или неким другим државним органом а које иницијално сноси адвокат.

Основицу за обрачунавање ПДВ-а за промет адвокатских услуга, према томе, чини како износ награде који припада адвокату, тако и сви други трошкови које адвокат зарачунава примаоцу услуге. У основицу за обрачунавање ПДВ-а не урачунавају се износи које обвезник ПДВ-а, адвокат, наплаћује и у име и за рачун примаоца услуге, а које преноси примаоцу услуге. То је пре свега износ који је досуђен странци (примаоцу адвокатске услуге), који адвокат наплаћује у име и за рачун странке и преноси странци. Одредбом члана 42. ст. 1. и 3. Закона о порезу на додату вредност и одредбама Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу и доставити и поједини подаци (Сл. Гласник РС 123/12 86/2015, 52/2018), (Правилник) прописано је у којим случајевима обвезник ПДВ-а нема обавезу издавања рачуна и у којим случајевима се могу изоставити поједини подаци у рачуну. Примењујући наведене одредбе на обвезника ПДВ-а, адвоката, произлази да адвокат има обавезу да за промет адвокатских услуга које пружа изда рачун у складу са Законом и Правилником, осим ако је прималац услуга физичко лице које није обвезник ПДВ-а, у којем случају може, али и не мора, да изда рачун.

У складу са одредбом члана 3. Правилника, када обвезник ПДВ-а, адвокат, у истом пореском периоду прими авансну уплату и изврши промет адвокатских услуга, за који је примио авансну уплату, у том случају нема обавезу издавања рачуна по основу примљене авансне уплате већ само рачуна за извршени промет адвокатских услуга. Међутим, имајући у виду одредбе чл. 153. и 154. ЗПП-а, које суд примењује у парничном поступку, а којима је прописано да је странка која у целини изгуби парницу дужна да противној странци накнади трошкове, те да суд приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци узима у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице, следи да ће у досуђене трошкове парнице, на име адвокатских услуга странци, која је успела у парници, а коју је заступао адвокат, обвезник ПДВ-а, морати да уђе и износ ПДВ-а на пружене услуге, будући да ће тај износ представљати стварни трошак странке. Међутим, ово право ће странка имати само ако докаже да је то и њен стварни трошак. Ово стога што адвокат има право на накнаду трошкова заступања на име увећања ПДВ-а када заступа физичко лице, али само уколико докаже да је странци издао рачун, односно странка коју је у успешно окончаној парници заступао адвокат обвезник пореза на додату вредност има право на накнаду трошкова на име ПДВ-а, на адвокатску услугу, али као доказ мора да приложи рачун о извршеним адвокатским услугама. Међутим у конкретном случају, пуномоћник туженог у току поступка није суду пружио одговарајуће писане доказе и то рачун за пружене адвокатске услуге туженом, већ је суду пружио само доказ да је обвезник ПДВ-а.

По ставу другостепеног суда, сагласно одредби члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку туженом припадају трошкови за радње које су биле нужне и оправдане за вођење поступка и то за састав једног образложеног поднеска 13.500,00 динара, приступ на три одржана рочишта по 18.000,00 динара и за таксу на одговор на тужбу 34.650,00 динара, укупно износ од 102.150,00 динара одмерено у складу са

Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (Сл. Гласник РС 43/23) и Таксеном тарифом. Туженом се не могу признати трошкови за радње предузете од стране пуномоћника из реда адвоката за састав одговора на тужбу од 23.01.2023. године с обзиром да је тужени одговор на тужбу доставио лично дана 16.12.2022. године нити се туженом могу признати трошкови заступања од стране адвоката на рочиштима поводом предлога за враћање у пређашње стање јер су, услед његовог пропуштања да благовремено преда одговор на тужбу, ови трошкови настали.

Имајући у виду изнето, решење о трошковима парничног поступка садржану у ставу другом изреке побијане одлуке морало је бити преиначено применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку те је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужиоца али је нашао да исти нису од утицаја на другачију одлуку суда, а с обзиром на напред утврђене одлучне чињенице и заузето правно становиште.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен као неоснован, с обзиром да исти није успео у поступку по жалби, сходно одредби члана 165 Закона о парничном поступку те је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић